

עמ"ת 33511/10/15 - מדינת ישראל נגד ע ת

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 33511-10-15 מדינת ישראל נ' ת (עציר)

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי
העוררת
נגד
המשיב
ע ת (עציר)

החלטה

בפניי ערר על החלטת ביהמ"ש השלום בחדרה (כב' השופטת הבכירה פנינה ארגמן) מיום 18.10.15 אשר ניתנה במ"ת 38049-08-15.

השתלשלות האירועים בכל הנוגע לערר ארוכה ועל מנת שלא להאריך יתר על המידה אעשה מאמץ לקצר עד כמה שאפשר את סקירת הנתונים.

בתאריך 19.8.15, הוגש כנגד המשיב כתב אישום ובו מיוחסות לו שתי עבירות של תקיפת בת זוג הגורמת לחבלה של ממש ועבירת איומים כלפי בת הזוג. על פי פרק העובדות שבכתב האישום, ביום 16.8.15 בשעות הערב, ביקש המשיב מהמתלוננת (בת זוגתו מזה שנים ואם שני ילדיו), לקחת אותו לבית חולים, שכן כואבת לו היד. המתלוננת מסרה לו כי עליו להתרחץ לפני שהם פונים לבית החולים וכך היה. לאחר צאתו מהמקלחת, התקרב המשיב אל המתלוננת בניסיון לחבקה, אך היא סירבה לשתף אתו פעולה ובמענה אמר לה "תעופי מפה". המתלוננת אמרה למשיב שהוא זה אשר צריך לצאת ואז - כפי שנטען בסעיף 4 לכתב האישום - המשיב דחף אותה ואמר לה שהיא "סמרטוט" ושהוא "לא רוצה אותה". בהמשך, שוחחה המתלוננת עם חברה ואמרה למשיב שהיא מתכוונת לעזוב את הבית ולעבור ולהתגרר עם אביה. המשיב אמר לה שאם היא עוזבת את הבית, היא לא תיקח אתה את הילדים הקטינים של בני הזוג וכשאמרה לו שבכוונתה להשכיר את הדירה המשותפת, משך אותה המשיב בשערותיה, הפיל אותה לרצפה, בעט בה בראשה ונתן לה אגרופים בפניה. כתוצאה מכך, נגרמו לה חבלות משמעותיות. בכתב האישום נטען בנוסף כי באותן נסיבות המשיב אף איים על המתלוננת באומרו "אם תצאי עם חברות, ארצח אותך, אני נשבע שאני יהרוג אותך".

אירוע נוסף שאליו מתייחס כתב האישום התרחש, כך נטען, כשלושה שבועות לפני האירוע המתואר מעלה, כאשר המתלוננת, המשיב וחברה נוספת נסעו למועדון בתל אביב. כאשר הגיעו למקום, אמרה המתלוננת שהיא לא מעוניינת להיכנס למועדון, אך אז המשיב הפגין כלפיה אלימות, משך אותה בשערותיה, היכה בה, בעט בה וחבט בה באגרופיו, כאשר אף במקרה זה נגרמו לה חבלות משמעותיות כגון סימן כחול סביב העין.

עקב האמור, כפי שצוין מעלה, כתב האישום כולל שתי עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים.

בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

בפתח הדיון הוצהר, כי יש הסכמה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לצורך הליכי המעצר, אם כי קיימת טענה בדבר עוצמת הראיות לגבי חלק מהרכיבים המתוארים בכתב האישום ובמיוחד לגבי עוצמת האלימות הנטענת שהופעלה כלפי המתלוננת.

עוד הוסכם, מטבע הדברים, כי קיימת גם עילת מעצר בנסיבות - ויחד עם זאת ביקש המשיב לשקול חלופת מעצר.

כב' השופטת קמא, בהחלטה מיום 25.8.15, קבעה כי קיימות ראיות לכאורה, כי קיימת עילת מעצר (הן בשל מסוכנות והן בשל חשש משיבוש מהלכי חקירה) - ויחד עם זאת לא ניתן לשלול לחלוטין את האפשרות לאתר חלופת מעצר אשר תאיין את המסוכנות, ולמצער - יתכן ויש מקום להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני. בהתאם, הורתה כב' השופטת קמא על הכנת תסקיר של שירות המבחן וקבעה כי עד לקיום דיון משלים לאחר הגשת התסקיר, יוכל לשהות המשיב במעצר בית מלא בקרית אתא, בפיקוח שתי המפקחות שהוצעו מטעמו (תוך מתן הנחיות בדבר מגבלות בכל הנוגע ליצירת קשר עם המתלוננת וערבויות כספיות).

על החלטה ראשונה זו הוגש ערר אשר התברר במהלך הפגרה (עמ"ת 49432-08-15) בפני כב' השופט שרעבי. כב' השופט הורה על קבלת הערר באופן שהמשיב יישאר במעצר עד שיוגש התסקיר וכי דיון משלים יתקיים רק לאחר שיונחו הנתונים מטעם שירות המבחן למבוגרים, תוך שהוא מצביע על סימני שאלה מסוימים בכל הנוגע לדיוטה של החלופה.

התסקיר הוגש ביום 11.10.2015 - וסיכומו הוא שאין המלצה לשחרור בחלופה של מעצר הבית כפי שהוצעה. אין התייחסות בתסקיר לאפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

דיון נוסף התקיים ביום 12.10.15 בביהמ"ש קמא, לאחר שהוגש התסקיר. בהחלטה הראשונה באותו היום, קבעה כב' השופטת קמא כי סימני השאלה אשר היא עצמה העלתה לגבי החלופה (ואשר חודדו בהחלטה של כב' השופט שרעבי) לא קיבלו מענה הולם בתסקיר, דהיינו שקיימים ספקות באשר ליכולתה של החלופה לאיין את המסוכנות ולכן הורתה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

כמה דקות לאחר מכן, כאשר הצדדים עוברים במשותף על התיק, התברר כי לא בוצעה הקראה בתיק העיקרי (ונזכיר, כי כתב האישום הוגש ביום 19.8.15). או אז, ביקש הסניגור להורות על שחרורו המידי של המשיב לאור העובדה שהיה צריך לקיים הקראה בכל הנוגע לתיק העיקרי בתוך 30 יום ממועד הגשת כתב האישום (על פי הוראות סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) תשנ"ו-1996 וסעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982). לטענתו, כיוון שכתב האישום הוגש ביום 19.8.15, צריך היה לקיים הקראה לכל המאוחר עד יום 19.9.15 והואיל וטרם בוצעה הקראה נכון למועד שבו התקיים אותו דיון, 12.10.15, אזי שהמשיב נמצא במעצר בלתי חוקי כמעט חודש ימים.

לאחר שהועלתה טענה זו, התקיימה מיד הקראה "פורמאלית" על ידי כב' השופטת קמא ובה אישר הסניגור שהנאשם

קיבל את כתב האישום וקרא אותו, הגם שהוא מבקש לטעון טיעונים מפורטים בפני ההרכב אשר ידון בתיק העיקרי. הצדדים טענו בקצרה בכל הנוגע לכך שלא בוצעה הקראה עד אותה העת (עובדה אשר הפגיעה את כולם, כך נראה) - ובתום הטיעונים, נתנה כב' השופטת את ההחלטה השנייה באותו היום, בה קבעה כי לאור הפגיעה בזכויותיו של המשיב עקב אי ביצוע ההקראה, יש לבצע איזון מחודש של האינטרסים והנתונים שאותם יש לשקול בכל הנוגע להליכי המעצר ולכן היא סבורה כי מן הראוי להורות על מעצר בפקוח אלקטרוני (במקום המעצר במתקן כליאה - עליו הורתה בהחלטה הראשונה של אותו היום). בהתאם, קבעה כב' השופטת כי יש מקום לקיים דיון נוסף ביום 18.10.15 לאחר שתקבל הודעה ממנהלת האזוק האלקטרוני באשר לאפשרות להורות על מעצר בפקוח אלקטרוני.

ביום 18.10.15, התקיים אותו דיון משלים ועל שולחן ביהמ"ש הונחה הודעה של מנהלת הפקוח האלקטרוני לפיה ניתן להתקין אזוק בביתן של המפקחות אשר הוצעו מטעמו של המשיב. בשלב זה - השלימה כב' השופטת קמא את ההחלטה והורתה על מעצר בפקוח אלקטרוני - תוך שהיא מנמקת מדוע מעצר בפקוח אלקטרוני מהווה מענה הולם למקרה הנוכחי (כאשר מחד נשקלים הנתונים בדבר רף המסוכנות כפי שנחזה מבחינתה (ועל כך פורט בהחלטות הקודמות שלה) והנתונים לגבי המפקחות; ומנגד, נשקלים הנתונים אשר בתסקיר (אשר לא שלל לחלוטין את האפשרות להסתפק בחלופה) והנתונים בכל הנוגע למעצר הבלתי חוקי כפי שתואר מעלה).

על החלטה זו הוגש הערר הנוכחי.

המדינה, העוררת, טוענת כי הגם שאכן התברר שבשל תקלה לא בוצעה ההקראה במועד, אזי שאין בנתון זה כדי להוות סיבה מספקת לשנות את עמדתה של כב' השופטת "מן הקצה אל הקצה" (כלשון הודעת הערר). לשיטת העוררת, שעה שבהחלטה הראשונה שניתנה ביום 12.10.15 נקבע חד משמעית שאי אפשר להסתפק בחלופת מעצר הן בשל המסוכנות והן בשל חוסר יכולתן של המפקחות להוות גורם בעל סמכות מבחינתו של המשיב; אזי שלא ניתן היה להפוך את אותה קביעה בהחלטה השנייה שניתנה באותו היום, רק בשל שהתברר שלא בוצעה הקראה. לטענת המדינה, למשיב לא נגרם כל נזק עקב כך שההקראה בוצעה באיחור של כמעט חודש, שכן הוא ידע מלכתחילה מהם האישומים כלפיו, קיבל לעיונו את כל חומר החקירה וזכויותיו (הדיניות והמהותיות) לא נפגעו ובוודאי שלא ברמה שמצדיקה להורות על מעצר בפקוח אלקטרוני במקום על מעצר בפועל.

המשיב, מבקש לדחות את הערר. לטענתו, הפגיעה בזכויותיו משמעותית ולא בכדי קבע המחוקק את אשר קבע באשר לחובת ביצוע ההקראה, כאשר מבחינתו הואיל והוא שהה במעצר בלתי חוקי, יתכן ומן הראוי היה להורות על שחרורו לאלתר ללא כל תנאי. לגופה של ההחלטה, נטען כי היא סבירה בנתונים של המקרה הנוכחי, לאור כך שהמשיב אינו מתכוון לפגוע במתלוננת, לאור סימני שאלה באשר לראיות בכל הנוגע לנתונים המדויקים סביב שני האירועים הרלבנטיים, לאור כך שהמדובר בחלופה מרוחקת משמעותית ממקום מגוריה של המתלוננת ולאור האמצעים הנוספים שיש בהם כדי לאיין את המסוכנות, דהיינו מעצר בפקוח אלקטרוני והפקדות כספיות.

לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים ולאחר לבטים, מצאתי שלא להתערב בהחלטה.

העובדה שהמשיב שהה במעצר בלתי חוקי במשך כחודש, אכן חייבת הייתה לקבל משקל ראוי במסגרת מכלול השיקולים. נכון הוא כי הפגם תוקן ע"י ביהמ"ש קמא מידית לאחר שהתברר שלא בוצעה הקראה; ונכון הוא כי מהפרוטוקולים עולה שהמשיב ידע מה כולל כתב האישום - הן בכל הנוגע לפרטי האירועים שבפרק העובדות של כתב האישום והן בנוגע לשני סעיפי האישום הרלבנטיים; ועם זאת - לא ניתן להתעלם מהמחדל.

שני הצדדים מסכימים כי שאלת המשך מעצרו של מי שנמצא במעצר לא חוקי, תלויה בכמה גורמים כגון: האם מדובר בהתרשלות מצד המאשימה, האם הותרתו במעצר עולה כדי "התנהגות שערורייתית" לאור התנהלות המדינה, מהי מידת תום הלב של הנאשם עצמו והאם הוא תרם לכך שהמעצר אינו חוקי, מהו משך המעצר הלא חוקי, מהי מהות "האי חוקיות", האם הפגם תוקן בינתיים ובאלו נסיבות, וכמובן שמעבר לכל זאת יש לשקול את שאר השיקולים הדרושים באשר לבחינת המעצר, דהיינו רף המסוכנות, האפשרות למצוא חלופה הולמת וכיוצ"ב נתונים שחובה לבחון ללא קשר לנתון בדבר המעצר הלא חוקי (בש"פ 988/02 מ"י נ' פלוני (24.11.02); בש"פ 7829/10 טרמצי נ' מ"י (27.10.10); בש"פ 7847/10 מ"י נ' אדיב (28.10.10)).

יוער כבר עתה כי בשלוש ההחלטות המוזכרות מעלה (ובאסמכתאות המוזכרות בהן), המדובר היה בפגמים שנפלו בהליך ההקראה (בין אם ביצועה של הקראה בפני מותב לא חוקי או ביצועה של הקראה באיחור) - ובכל המקרים הקביעה הייתה שהמדובר בפגיעה אמיתית בזכויותיו של הנאשם וכי אין המדובר רק ב"תקלה טכנית"; ויחד עם זאת, בכל המקרים, התוצאה לא הייתה שחרורו לאלתר של הנאשם אלא שנמצאו חלופות הולמות שמשקפות את האיזון המתחייב בכל אירוע ונסיבותיו.

באשר לנסיבות של המקרה הנוכחי - יש לזכור, כי כב' השופטת קמא, בשלב הראשון (עוד באוגוסט), סברה כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר עוד טרם הכנת התסקיר; בשלב השני - לאחר שהוגש התסקיר קבעה כי יש להורות על מעצר עד תום ההליכים; ובשלב השלישי - הורתה על מעצר בפקוח אלקטרוני. משמע, שהנתונים במקרה זה גבוליים, חלקם אינם חד משמעיים וחלקם דינאמיים.

בחינת מכלול הנתונים מאפשרת לשיטתי שלא להתערב בהחלטת כב' השופטת ולהותיר על כנה את ההחלטה בדבר מעצר בפקוח אלקטרוני.

לא נעלם מעיני כי העבירות שמיוחסות למשיב חמורות ובמיוחד יש לזכור שעסקין בשני אירועים שונים שבכל אחד מהם הופעלה אלימות משמעותית נטענת כלפי המתלוננת, בהפרש של כשלושה שבועות. בנוסף, בתסקיר מצוין כי המשיב מתקשה לאורך השנים לשלוט בכוחות האגו שלו והדבר הביא להתפרצויות כעס ואלימות בעברו - ויש אף משקל של ממש לעבר הפלילי של המשיב שכולל עבירת אלימות כלפי אותה מתלוננת משנת 2008 ועבירת שוד משנת 2009.

למרות זאת, בנתונים המיוחדים של מקרה זה, ולאור ההתפתחויות שהתרחשו בניהול התיק הפלילי ותיק המעצר, מצאתי שלא לשנות מההחלטה.

באשר לרף המסוכנות - בתסקיר מצוין, כי לשיטת קצין המבחן, יש רמת מסוכנות גבוהה, אך גם מצוין כי המשיב עושה מאמצים לשלוט בכעסיו, כי הוא לא מעוניין לחדש את הקשר עם המתלוננת (כך שאין עסקין במי שאובססיבי לגבי המשך קיום הקשר), כי השניים החליטו הדדית על פרידה, כי בתקופה שקדמה למעצר הוא עבר טיפול אשר סייע לו למתן את התגובות ולשלט על עצמו ללא התנהלות אלימה, כי הוא עובד בעבודה מסודרת מזה שנתיים, כי הוא השתחרר ממעצר בשנת 2012 לאחר שעבר במסגרת המאסר הליך של טיפול בתחום האלימות, שליטה בכעסים וגמילה מאלכוהול, וכי מאז שנת 2012 אין כל הסתבכות בפלילים וכי המתלוננת מאשר כי ממועד השחרור בשנת 2012 ועד האירועים נשוא כתב האישום - במשך שלוש שנים לא היתה כל אלימות כלפיה.

בהקשר זה יש עוד לתת משקל, לכך שהמתלוננת עצמה קיימה שיחה עם קצינת המבחן ואישרה שמאז שחרורו של המשיב הוא הפסיק את התנהלותו האלימה ושמר על עצמו ממעורבות בפלילים. היא הסבירה שכוונתה להיפרד ממנו בשל אי הסכמות עקרוניות בין שניהם וכי היא אינה מעוניינת לחזור לחיים משותפים אך גם אינה חוששת ממנו. המתלוננת אף מסרה כי היא הגיעה לתחנת המשטרה על מנת לבקש ולבטל את התלונה בשל תחושתה שהיא הגזימה בתיאור הדברים. כפי שכתבתי בהחלטות קודמות בעניינם של נאשמים אחרים, וכפי שכתבה אף כב' השופטת קמא, העובדה שהמתלוננת בעבירות אלימות במשפחה מבקשת לבטל את התלונה אינה מלמדת על כך שהדברים לא היו, אלא לעתים, על אינטרסים או לחצים שהופעלו בכל הנוגע להמשך הבירור המשפטי, אך במקרה הנוכחי חשוב לראות כי המתלוננת לא טענה כי לא היו דברים מעולם - אלא שלטענתה היא הגזימה בעדות שמסרה במשטרה ובאופן שבו תיארה את הדברים (ובהקשר זה יתכן ועמדתה כיום קרובה יותר לגרסת הנאשם). בכל אופן, היא אינה טוענת שהדברים לא התרחשו אך מוסרת חד משמעית שהיא לא חוששת מפני המשיב - ולכך יש משקל.

עוד יוער בהקשר זה כי קצינת המבחן מציינת שהיא לא התרשמה שיש פחד או חשש מצד המתלוננת, אך היא מעריכה שקיימת אצל המתלוננת הכחשה באשר לתוקפנות שעלולה להיות מצד המשיב אם ישוחרר, אלא שאינני בטוחה שיש בסיס לקביעה זו, באשר להכחשה, לאחר שקוראים את הדברים שמסרה המתלוננת במשטרה ובאוזני קצינת המבחן.

בכל אופן, אם נסכם את הדברים, ככל שעסקין ברף המסוכנות - אזי שהמדובר במסוכנות נקודתית כלפי המתלוננת ולשיטתי ניתן לאיין אותה בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני כפי שקבעה כב' השופטת.

באשר למקום שבו אמור לשהות המשיב במעצר בפיקוח אלקטרוני - המדובר במרחק משמעותי ממקום מגוריה של המתלוננת (קריית אתא למול חדרה), כך שבמידה והמשיב יצא ממקום המעצר ויחל בנסיעה אל עבר המתלוננת על מנת לפגוש אותה ולהרע לה - יהא על המפקחות להודיע מיידית למשטרה והפיקוח האלקטרוני יתריע על כך - וניתן יהא למנוע מפגש שכזה.

נתון נוסף רלבנטי מתייחס לנסיגות השיקום מצד המשיב במהלך שהותו במאסר עד שנת 2012, כאשר לכאורה היתה הטבה משמעותית בדכרי חייו, עד להתפרצות האחרונה בשני האירועים נשוא כתב האישום.

באשר למפקחות - על פניו אכן מתעורר ספק באשר ליכולתן, בשל גילן הצעיר יחסית, אך כב' השופטת שמעה את

חקירתן והתרשמה מהן באופן אישי ואף שירות המבחן מצא שהן מבינות את מטלתן, אינן חוששות מפני המשיב, נשים עצמאיות ומוכנות לקחת על עצמן את המטלה. בתסקיר הובע חשש בכל הנוגע ליכולתן לשים גבולות למשיב - אך כיון שהגבולות הרלבנטיים הם בעיקר הישגותיו במקום המעצר ואי יציאתו החוצה - המעצר בפיקוח אלקטרוני מהווה מענה הולם, ומשלים. כבוד השופטת קמא אף הסבירה כיצד שני הנדבכים משלימים האחד את השני, וכאן גם מצויים הנימוקים המיוחדים שנרשמו לגבי כך שלא התבקש תסקיר נוסף כאשר על הפרק עמד המעצר בפיקוח אלקטרוני (אשר משום מה לא נבחן באופן מעמיק על ידי שירות המבחן למרות שהם התבקשו להתייחס לכך). ודוק. אין עסקינן במצב בו לא הוכן תסקיר כלל. עסקינן במצב בו יש תסקיר מפורט ומקיף אשר במסגרתו אף רואיינו שתי המפקחות והמתלוננת, אשר המלצתן "שלילית", ככל שעסקינן במעצר בית. יתכן ולו היתה התייחסות גם למעצר בפיקוח אלקטרוני ההמלצה עדיין היתה שלילית ויתכן שחיובית, אך בנסיבות - לכבוד השופטת היו נתונים מספיקים לבחון את האפשרויות הקיימות, על בסיס התסקיר שהוכן (ואין צורך לחזור על הפסיקה בקשר לכך ששיקול הדעת הסופי הינו של בית המשפט).

אין ספק כי ההתנהלות בתיק זה אינה שגרתית. מצאתי שלא לבחון את המקרה כפי שמציעה המדינה, דהיינו - שהיתה הצדקה מוחלטת למעצר בפועל עד תום ההליכים ורק בשל האיחור בהקראה - "התהפכה הקערה". מצאתי שמן הראוי לבחון את מכלול הנתונים (כולל המעצר הלא-חוקי), בהתעלם מהעובדה שהיו כמה החלטות שונות בעבר - ולשקול אם התוצאה הסופית של כבוד השופטת קמא מחייבת התערבות. כפי שצינתי, במקרה מעורר לבטים ובהיבטים רבים "גבולי", אך החלטתי שלא להתערב בהחלטה - ולכן, יש לקיים את ההחלטה מיום 18.10.2015.

ניתנה היום, ח' חשוון תשע"ו, 21 אוקטובר 2015, במעמד
הצדדים.